

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés:

egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetések kedvezményben részesül.

Nyitási sora 40 fillér.

Megszavazták a véderőjavaslatot.

Párhuzamos ülések.

Izgalmas két napja volt a magyar országgyűlésnek.

Folyó hó 4-dikén az ellenzék ismét technikázásra rendelt drága időt. Hárszabályvitát akartak kezdeni és zárt ülésben obstruálni. Tisza házelnök sem a hárszabályvitát, sem a zárt ülést nem engedte meg, hanem a következő komoly felszólítást intézte az ellenzékhez:

Méltóztassanak nekem megengedni, hogy elnöki tisztemből kifolyólag és az országnak valóban nagyon komoly helyzetére való utalással, apellálva mindnyájuk hazafias aggodalmára, azonnal a kéréssel forduljak . . .

Az ellenzék erre óriási lármában tör ki, a padokat kezdik verdesni.

Tisza elnök . . . a Ház összes tagjaihoz, hogy méltóztassanak végre-válahára megállani azon a borzasztó lejtőn, amelyre az obstrukció az ország ügyeit juttatta.

A baloldalon még rettenetesebb zsvaj, üvöltés, tombolás támad. A padokat verdesik éktelenül, úgy, hogy a borzasztó zsvajban egy szavát sem lehet többé az elnöknek hallani. Minden egy szörnyű zsvajban keveredik össze.

Tisza elnök: (folytatva beszédét) *Látom, hogy minden további szólás hiába való, ezért*

a zárt ülést nem rendelem el, hanem felteszem a kérdést:

— Elfogadják-e a Ház a véderőről szóló törvényjavaslatot általánosságban, részleteiben és harmadszori olvasásban az összes hozzá leadott indítványok elvetésével. Akik elfogadják szíveskedjenek felállani.

A munkapárti óriási többség egyszerre felemelkedik.

Tisza a javaslatot elfogadottnak jelenti ki és az ülést felfüggeszti a jegyzőkönyv elkészítése céljából.

Szünet után.

Tisza elnök újból megnyitja az ülést. Hitelesítik a jegyzőkönyvet és az elnök felteszi a kérdést, elfogadják-e Szepesházy Imrénék a parallel ülésekre való indítványát.

A többség az indítványt elfogadja.

Ezzel az elnök az ülést egy negyed 12 órakor bezárta.

Mivel az a hír kelt szárnyra, hogy az ellenzék az üléssteremben rombolást akar végezni, az elnökség intézkedett, hogy a folyosókon csendőrök legyenek készen. A jobb oldali folyosón mintegy 250 rendőr volt kivezényelve és Tisza kijelentette, hogy a legkisebb rombolásnál a tetteseket letartóztatja.

A délutáni ülésben a többség és az elnök folytatták a rendcsinálás nehéz munkáját. Az ellenzék sajnálatosképpen sipokkal és a Reichsrathból ismert füttyülőkkel jelent meg és az elnök kénytelen volt a zavargókat a rendőrség igénybevételével eltávolítani. A mint a rend helyreállott, Tisza István igazolta eljárását. Rámutatott arra, hogy gondoskodnia kellett a csend és rend helyreállításáról, mert a haladéktalan intézkedések szüksége forgott fenn. Azután a Ház bírálata alá bocsátotta a délelőtti történeteket és Beöthy Pál alelnöknek adta át az elnöki széket, hogy a Ház ne legyen feszélyezve bírálatában. A többség nevében Telegdy József határozati javaslatot terjesztett elő, a melyben kimondatni kérte, hogy a Ház helyeslőleg tudomásul veszi Tisza István gróf eljárását. A határozati javaslatot kétszázharmincz képviselő írta alá, tehát a Háznak abszolút többsége. Együttal kimondja a határozati javaslat, hogy a Ház az ügyet ezzel elintéztnek tekinti.

A többség óriási lelkesedéssel tüntetett Tisza István gróf mellett, a ki azután a képviselőház padjaiból egy órás beszédben vázolta azokat a pusztításokat és a nemzet presztízsének teljes lezülését, úgy bel- mint külföldön, a melyet a többségnek tovább a nemzet legszentebb érdekeinek feláldozása nélkül tűrni nem lehetett. Ráolvasta különben gróf Apponyi Albertre, hogy az obstrukció kezében a nemzet alkotmánya bitang jószággyá süllyedt és gróf Andrássy Gyulának is idézte hasonló, az obstrukciót megbélyegző nyilatkozatát.

A többség Tisza beszédét több ízben zajos lelkesedéssel szakította félbe és a végén tüntetőleg vették körül, élükön a miniszterelnökkel, a szónokot üdvözléseikkel.

A tegnapi ülésen — mint táviratból értesültünk — az ellenzék ismét megkísérelte lármájával zavarni a tárgyalás menetét. Máskép rendet csinálni nem lehetvén a házelnök 25 rendetlenkedő képviselőt a mentelmi bizottsághoz utasított, melynek ítélete alapján a gyűlés-teremből eltávolítottak. Az ellenzék erre kivonult s a Ház zavartalanul folytatta a honvéd haderő fejlesztéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását.

Miniszterelnök válasza.

Lukács László miniszterelnök vasárnap este válaszolt írásban azokra a békepontozatokra, a melyeket Kossuth Ferencz a képviselőház szombati ülésén az új koalíció nevében a kormány és a parlamenti többség elé terjesztett. A miniszterelnöknek Kossuth Ferenczhez intézett levele a következő.

Kegyelmes uram!

Őszinte köszönettel vettem tudomásul nagyméltóságodnak a képviselőház június 1-i ülésén tett előterjesztéséből az ellenzéki pártoknak a fenforgó politikai ellentétek békés kiegyenlítésére irányuló törekvését; — és miután a kifejezésre jutott kívánalmakat csakis tárgyalási alapnak tekinthetem, a mellyel szemben természetesen a felelős kormány és a felelősségben osztozó parlamenti többség felfogása is teljes joggal tarthat igényt arra, hogy meghallgattassék, — van szerencsém nagyméltóságod előterjesztésével szemben a kormány álláspontját a következőkben körvonalozni.

Külön kívánok foglalkozni én is egyrészlől a véderőreformnak, másrészlől a választójog reformjának kérdésével.

(Véderőreform.)

Abból a körülményből, hogy a jelenlegi kormány az annak idején beterjesztett véderőjavaslatokat magáévá tette, önként következik, hogy azoknak nemesak szükségességéről és rendkívüli sürgősségéről, hanem arról is meg van győződve, hogy azokban semmi olyan, a mi alkotmányunkba ütköznék, semmi pozitív közjogi sérelem nem foglaltatik. Annál kevésbé vagyunk tehát abban a helyzetben, hogy e javaslatokon, azokon túl, a melyek már is tétettek további változásokat eszközöljünk, mert köztudomásu, hogy a javaslatok a monarchia két állama illetékes faktorai között folytatott hosszas és nehéz

Linoleum gyári raktár.

HAAS LIPÓT Kolozsvár

Mátyás király-tér 11 szám.

72 11-26.

pamlag-behuzatokat; kredencz csipkéket; gyermek és női kötényeket. — Gummi áruk, ágybetétek, lapdák, babák, fésűk, bőrkalapok, sapkák, Usona fajta gumisarkok, torna- és sárcczipók igen nagy választékban kaphatók.

Ajánlja felsorolt áruft: Valódi parafa lino leumokat szobák bevonására, ebédlő- és futó szőnyeget; viaszos-vászon terítőket; asztal- és

A CZIM FONTOS; kérjen árjegyzéket.

tárgyalásoknak képezi eredményét, kölcsönös megállapodás jellegével bírnak és így bármely változtatásnak kezdeményezése a két állam biztonsága szempontjából annyira szükséges intézkedések életbeléptetését ismét bizonytalan időig tolná el.

Másrésztől tagadhatatlan az is, hogy a monarchia vérendszerének stabilizálása, tehát a végleges véderőtörvény megalkotása nemcsak külpolitikai okokból, hanem saját belviszonyaink és különösen parlamenti életünk szanálása szempontjából is egyik legelsőrendű feladatunkat képezi és ezért minden érdek arra utal, hogy eltekintve a létszámtól, mely természetesen időről-időre módosítást igényel, maga a hadsereg minél kevesebb változásnak legyen kitéve.

Egy 4—5 éves provizórium mindezekkel a szempontokkal homlokegyenest ellenkezik és elfogadása esetén még azzal az óriási hátránnyal is járna, hogy az új véderőtárgyalások időpontja összeesvén a vám- és kereskedelmi-szerződés, valamint az összes külföldi szerződések tárgyalásának időpontjával, a kormányra egy fizikailag legyőzhetetlen munkahalmazt hárítana, a mely körülmény a legnagyobb mértékben kockáztatná úgy az egyik, mint a másik csoportba tartozó kérdések sikeres megoldását.

Mindezekből következik, hogy a kormány a véderőreform kérdésének provizórius alapon való megoldását nem teheti magáévá, hanem határozottan fenn kell tartania abbéli kívánalmát, hogy a beterjesztett javaslatok — és pedig tekintettel az idő előrehaladottságára — a lehető legrövidebb idő alatt törvény erejére emeltesse.

A tisztelt ellenzéki pártok ama kívánsága ellen, mely odairányul, hogy a nemzetnek a véderővel kapcsolatos közgazdasági érdekei a kormányok közt eddig is létrejött megállapodások lojális végrehajtása által a kvóta arányában és az ujonan felmerülő kiadásoknak e megállapodások szellemében s a kvóta arányában való megosztása által biztosításának; továbbá, hogy az ujonczjutalékok arányszáma a legutolsó népszámlálási eredmény alapján állapíttassék meg: semmi akadály nem merül fel.

(Választójog.)

Áttérve a választói jog kérdésére, örömmel konstatálhatom, hogy a szövetségelt ellenzéki pártok tervezetének kiindulási pontja ugyanaz, mint a kormányé, a mennyiben a tervezet is elvileg az értelmi cenzus alapján szándékozik felépíteni a választói jogot. De a míg a tervezet az elemi iskola végzetését csak a távol jövőben kívánja tényleges alapul vinni s egy hosszas átmeneti időn át az általános választási jogot csupán az írás-olvasás feltételéhez köti, addig a kormány megfontolandónak tartja: nem volna-e kívánatos mindjárt a választói reform életbeléptetése alkalmával megtenni a megkülönböztetést egyfelől az iskolai rendszeres képzettség, másfelől a pusztai írás-olvasás igazolása között?

Ez a megkülönböztetés — eltekintve az említett kétféle értelmi cenzus értékének eltérő voltától — annál inkább helyén valónak mutatkozik, mert a rendelkezés álló legújabb statisztikai adatok tanúsága szerint az iskolavégzés nélkül megszerzett írás-olvasás rohamosan terjed épen olyan vidékeken, a hol a népesség idáig aránylag kevés jelét adta a kultúra iránti fogékonyságának, tehát igazán kérdéses, hogy czélszerű-e a választói jogot csak átmenetileg is kizárólag erre az ingatag alapra fektetni.

Ennek általánosságban való előrebocsátása után a tervezet részleteire tesz bíráló megjegyzéseket, melyeket lapunk következő számában fogjuk közölni. Azután így folytatja:

Ajánlatom, melyet a tisztelt ellenzéki pártok előterjesztésével szemben tenni szerencsem van, a következő:

1. A választójog kérdésében a kormány hajlandó kötelezettséget vállalni a következőkre:

A választói jogról szóló törvényjavaslatot az őszi ülészekben beterjeszti.

A választói jog szabályozását az általánosság és egyenlőség alapelveire fekteti. Nem mond le azonban arról, hogy némi korlátozásokat javasoljon, a melyeket az állam érdekei parancsolnak. Az általánosság követelménye, a mely mindenütt az államok igényéhez alkalmazkodik, ezeket a korlátozásokat nem zárja ki, s csupán azt kívánja, hogy a korlátozás oly kellekek megszabásában álljon, a melyeket mindenkinek módjában van könnyen megszerezni.

A kormány a javaslatot az értelmi cenzus alapján fogja felépíteni, s a vagyoni cenzust csak azokra nézve veszi tervbe, a kiknek alacsonyabb fokú értelmisége ennek a cenzusnak kiegészítőként való alkalmazását megköveteli.

A kormány gongoszkodik a törvényjavaslatban arról, hogy a jelenlegi választók megtartsák választójogukat.

A kormány javaslatba fogja hozni a szavazás decentralizációját.

A kormány javaslatba fogja hozni a szavazás titkosságát is oly korlátok között, hogy ebből magasabb állami érdek veszélyeztetése be ne következzen.

A kormány gondoskodik mindazoknak a biztosítékoknak a megoldásáról, a mely a választói névjegyzékek részrehajlatlan és szabatos összeállításának, a választások tisztaságának és a választók függetlenségének biztosítására mind megelőző, mind megtorló irányban szükségesek.

A kormány törvényjavaslatot terjeszt be a választókerületeknek czélszerű új beosztásáról s különös gondot fordít benne arra, hogy egyrészt megóvja a nemzeti államérdeket, másrészt érvényre juttassa városaink gazdasági és kulturális súlyát.

Egyfelől a választójogról szóló, másfelől a választókerületek beosztásáról szóló törvény között a törvénybeiktatandó rendelkezés alapján olyan kapcsolatot kíván létesíteni, hogy e két törvény csak együttesen és egyszerre léphessen életbe.

Az életbelépés időpontjának megállapítására pedig olyan javaslatot fog tenni, hogy a legközelebbi általános képviselőválasztások az új választói jog alapján és az ujonan szabályozott kerületekben mehessenek végbe.

2. Az ellenzéki pártok kötelezik magukat a beterjesztve levő véderő-javaslatokat a lehető legrövidebb idő alatt keresztülbocsátani. Ezzel szemben magára vállalja a kormány a többi illetékes tényező hozzájárulását kieszközölni ahhoz, hogy a véderő-javaslatok csakis a jövő 1913. év február 1-én lépnek életbe.

3. Az ez évi ujonczszükséglet fedezése egy külön megalkotandó ujoncztvény által eszközöltetnek, melyet a törvényhozás a véderőtörvény megalkotása után haladéktalanul tárgyalna s a melyben a folyó évre 136.000 főben megállapítandó ujonczlétszám mellett, véderőtörvényben kilátásba vett némely kedvezmények már most lépnek életbe.

4. A kormány fenttarja a házabályok revíziója tárgyában programbeszédjében megokolt kívánságát.

Az előadottakban körvonalazván a kormány változhatatlan álláspontját, nem marad más hátra, mint arra kérnem nagyméltóságodat, méltóztassék hathatós befolyását a tisztelt ellenzéki pártoknál javaslatom elfogadása mellett érvényesíteni.

Fogadja nagyméltóságod kiváló tisztelettem őszinte nyilvánítását

Lukács László s. k.

A kolozsvári tornaverseny.

Kolozsvárott június hó 1. és 2. napjain kerületi tornaverseny volt, melyen 30 középiskola vett részt 1200 tanulóval.

Az impozáns diákelvonulás az egész Kolozsvár érdeklődését felkeltette, de meg is érdemelte. Pompás látvány volt a különféle dreszbe öltözött és napbarnított ifjú csapatok katonás tempóban történt felvonulása, kik közt az enyedi főgimnázium 41 tanulóbból álló csapata általános és mindvégig tartó rokonszenvet biztosítottak maguknak komoly és fegyelmezett magatartásukkal.

A közönség tarka tömege elárasztotta a sport-telep környékét és zsufolásig megtöltött minden kis helyet, a honnan el lehet látni a nagyszerű esemény színhelyére. Hogy mi jelentősége volt ezeknek a gyönyörű uapoknak, melyeken 1200 lelkesedéstől, dicsőség-vágytól kipirult arcu és izgatott diákot nézhetett végig a gyönyörködő tekintet: azt felesleges külön hangoztatni. Érezte mindenki, hogy itt Magyarország fiatal generációjának erőtlől és kitartó lelkesedéstől duzzadó erőpróbáján lehetett gyönyörködni.

A gyönyörű képen fejlődő vonulás és rendezése után ünnepélyes csendben énekeltek el a versenyző csapatok a Hymuszt, melyet a közönség állva és kalaplevéve hallgatott végig.

Az ének elhangzása után az együttes szabaddgyakorlatok folytak le, melynek minden számát és precíz kivételét nagy tetszéssel fogadta a közönség. Ezután versenyek folytak a mintacsapatok között, végül a síkfutás, mászás, staféta-futás és füles-labda játékok.

Az első fődíjat: a Kolozsvár város által felajánlott gyönyörű zászlót a verseczi főgimnázium, a másodikat a nagybizottság ezüstkoszoruját a bekési ref. főgimnázium, a harmadik fődíjat: egy ezüstserlegét a nagyenyedi főgimnázium nyerte a mely egyébként a tanítóképzővel együtt a mintacsapatok versenyében is oklevéllel tüntetett ki; füleslabda-játékért pedig ezüstérmet kapott.

Egyéni versenyben győztek az enyedik közül: síkfutásban Kovács Zoltán g. Németi Károly g. Török Ferencz g. Szacsvai Sándor g. Józsa Lajos tkp. A távolugrásban: Májai Gyula g. (5-21 mt.), Józsa Lajos tkp. (5-07 mt.)

Az enyedi főgimnázium győztes növendékei f. hó 3-án a déli vonattal érkeztek haza, hol a tornakar és nagy közönség jelenlétében Lázár István rektorprofesszor a város közönsége nevében Tóbis Jenő városi tanácsos üdvözölte.

Másnap delután a városi közönség igen élvezetes látványok lehetett tanuja a kollégium tornakertjében, hol a kollégium két

esapata a vendég székellyudvarhelyi diákokkal mérkőzött fúles-labda játékban.

A kollégiumi ifjuságot azért a dicsőségért, melyet nemes buzgalomukkal intézetüknek és Nagyenyed városnak szereztek, mi is szívesen üdvözöljük.

VÁRMEGYEI ÉLET.

Br. Bánffy Kázmír alispán, mint sajnálattal értesültünk, ismét orvosi műtétnek kellett magát alávetse, azon szerencsésen átesvén, a kolozsvári klinikán fekszik. A vármegye vezetését május hó 30-án dr. Inczedy-Joksmán Ödön főjegyző vette át.

a torda-topánfalva-abrudbányai h. é. vasút építési munkálatai már annyira előre haladtak hogy f. hó 3-án a vasuti hozzá járó, átjáró és párhuzamos utak átadása is a helyszínén megtörtént. A tárgyalást a vármegyei főjegyző vezette melyen a m. kir. államépítészeti hivatal Bocskor Ernő s. mérnök, a máv.-at Lőrinczy mérnök képviselték. Mint megbízható forrásból értesültünk, a vasutat f. hó 11-én meg is nyitják és átadják a forgalomnak.

Közig. bizottság gyűlése. Közbejött akadályok miatt közigazgatási bizottságunk június havi gyűlését nem tarthatja meg e hónap második szerdáján. Azt a főispán a következő napra 13-dikára tűzte ki.

HIREK.

Képviselőtestületi közgyűlés. Városunk képviselőtestülete folyó hó 4-én Sándor Jenő polgármester elnökle mellett közgyűlést tartott. A 20. tárgysorozati pontból a Winkler János vágóhídi díjtörlés iránti kérése körül folyt nagyobb vita, a melynek eredményén a 218 korona 52 fillér vágóhídi díjat, melyet a fegyintézet részére szállított szalonna után követelt a város, törölték. Örömmel vette tudomásul a képviselőtestület, hogy a mérsárosok a próbavágások után való husármegállapításnak magukat alávetik. A kézi munkára nevelő országos egyesület támogatás iránti, a Művészház tagjai közé való belépés iránti és a Sass Albertné fizetésrendezés iránti kérését elutasították. Kimondották, hogy a Tövis-utca végén levő személtlerakó területet a vinczellér iskola céljaira átbocsátják, a tulajdon jog fentartásával. Több bejelentés után a múlt évi zárszámadásokat állapította meg a közgyűlés és megállapodtak abban, hogy ezután a közgyűléseket lehetőleg délutáni időben fogják megtartani.

Az automobil versenyben 23 versenycsoki indult el Budapestről. Magyar, osztrák, német, francia és olasz versenyzők vesznek részt benne. Enyedre holnap reggel érkeznek különböző időközökben.

Iskolai ünnepély. A helybeli állami polgári leányiskola kebelében fennálló önképzőkör a koronázás évfordulóján, június 8-án délelőtt 9 órakor kezdődőleg az intézet tornatermében iskolai ünnepélyt rendez. A műsor a következő: 1. Szózat, éneklik a III. és IV. oszt. növendékek. 2. A nap jelentőségét méltatja Dedinszky Gizella IV. oszt. növ. 3. Nyitány Hunyady Lászlótól, zongorán játsza Molnár Piroska IV. oszt. növ. 4. Rendületlenül Arany Jánostól, szavalja Danes Anna kézim. tanf. növ. 5. Király dal, éneklik

a III. és IV. oszt. növ. 6. Vár és kunyhó, báró Eötvös Józseftől, szavalja Fesztinger Gizella IV. oszt. növ. 7. Titkári jelentés, felolvassa Kiss Gizella IV. oszt. növ. 8. Tavasz dal. Éneklik a III. és IV. osztályu növendékek.

Közvilágításunk: a ganzceég köteles volna június hóban az utcai lámpákat 8 óra 15 perczkor felgyújtatni — mi történik ezzel szemben? a város főutcáján is csak fél 9 óra után gyulnak ki a lámpák a mellék utcákban jóval később; Kérdjük: Kinek hatáskörébe tartozik ez az ügy, vagy nincs módjában a városi tanácsnak a Ganzceéget szerződésben elvállalt kötelességének teljesítésére kényszeríteni??

Vasut Borév és Toroczko között. Még meg sem volt a Torda-Topánfalva közt közlekedő keskeny vágányu vasut műtanrendőri bejárása s már Borév és Toroczko közt egy 1 kilométeres szárnyat terveznek hozzá, mely toroczko magyarságának megélhetésére számottevő tényező lesz, s valószínű nem sokára megvalósul a Nagyenyed-Toroczki vasut kiépítése is.

Római domborműves kődarabját találta meg Tordán Téglás, István s miután a beépítéstől a Potaissából származó követ megmentette, a gyűjteménye számára megvásárolta és a reátapadó sártól megtisztította, azt határozhatta meg, hogy a kövön egy hajdani római kőfaragó ezelőtt mintegy 1700 évvel azt a jelenetet óhajtotta megörökíteni, mikor Romolust és Rhémust a nőstény farkas szoptatja. A dombor műhöz használt kő laza minőségű lévén, a kép egy része már nagyon leporlott, de farkas emőiből szöpő kisdedek még látszanak.

Elhalasztott találkozó. Az 1901-1902-ben érettségítettek f. hó 9-ére találkozóira készültek Enyedre. Közbejött akadályok miatt azt f. hó 29-én tartják meg.

Katonák szabadságolása mezei munkákra. A közös hadügyminiszter az idén is elrendelte a közös hadsereg legénységének szabadságolását aratásra és egyéb fontos mezei munkák elvégzésére.

A Maros áldozata. A tavasz beálltával a Maros folyó mindegyre szedi áldozatait. Marosoroszi határában kifogott hulla kilétét, mikor ismét egy a multkorhoz hasonlóan kifogott ismeretlen holttestre bukkantak a tutajosok. Marosgeze közelében egy 35 év körül férfi hulla uszott a víz felszínén, mikor is két tutajos kihalásztá és partra szállította a hullát. Orvosi vélemény szerint külső erőszak semmi nyoma nem látható a holttesten s így baleset folytán történt a vízbefulladás. A haláleset körülbelül egy héttel ezelőtt állhatott elő.

Gondnoksági gyűlés. A helybeli áll. elemi iskolák gondnoksága és az állami óvoda felügyelősége folyó évi június hó 7-én délután 5 órakor a leányiskola tanácskozó termében rendes havi ülést tart. Tárgyak: 1. Az évrő vizsgálatokra elnökök kiküldése. 2. Igazgatóknak az iskolaépületre vonatkozó jelentései.

Az I. erdélyi szinkerület csődje. Az I. erdélyi szinkerület igazgatója Szilágyi Dezső lemondott a társulat igazgatásáról. Ezzel a 40 főből álló szintársulat, a melynek tagjai az utóbbi időben a társulat mostoha viszonyai következtében már csak gázsijuk töredékeit kapták, nagy nyomorba jutottak

NYILT-TÉR.*

Tekintetes Szerkesztőség!

Hivatkozással az „Alsófehér“ 42. számában Diamantstein Samu nyilatkozatára engedje meg, daczára annak, hogy nem volt célokom az ilyen egyén kirohanására reagálni ismételt igénybe vegyem szivességet és kérjem hogy becses lapjában jelen nyilatkozatomnak a nagyközönségre való tekintettel helyet adni sziveskedjék.

Diamantstein jónak látta nyilatkozatába engem olyannak feltüntetni, mint a ki oly cselekményeket jelent ki valónak, melyek valótlauok, hogy ez mennyire nem igaz és nem áll fenn hivatkozom a nagyközönségnek eddig irántam tanusított jó akaratára, mert ha nem tartott volna érdemesnek arra valjon támogatott volna, hogy csekély erőm és tehetségemhez képest érvényesülhessek.

A „közérdek“ 40-ik számában igyekeztem kellő világításba helyezni Diamantstein jellemét, hogy pedig én akkor is valóságot állítottam róla igazolja a kezeim között eredetbe lévő Groszmann Sándor és Glückmann Sámuel urak által kiállított két nyilatkozat, melyet szóról szóra közlök:

Nyilatkozat.

Alólirt ezennel kijelentem, hogy olvasva Löve Miksa és Diamantstein Samu között folyamatba levő hirlapi polemiait, kötelességet vélek teljesíteni, s az igazság érdekében kinyilatkoztatni azt, hogy ezelőtt mintegy 4. hónappal az „Oroszlán“ szálloda kávéházában lefolyt kártyázás közben Diamantstein Samu urat több ízben bezületsértő kifejezéssel illetem, a nélkül, hogy nevezett tőlem ezért bármilyen néven nevezendő lovagias elégtételt vagy magyarázatot kért volna.

Kijelentem továbbá azt is, hogy több esetben szem és fül tanuja voltam annak, hogy nevezettel szemben ugyancsak kártyázás közben ugy Löve Miksa mint mások is sértő kifejezéseket használtak a nélkül, hogy tudomásom szerint ezért azoktól elégtételt kért volna.

Minek hiteleül kiadom sajátkezüleg irt és aláirt nyilatkozatomat.

Tövis, 1912. június hó 1-én.

Groszmann Sándor, s. k.

Nyilatkozat.

A Löve Miksa és Diamantstein Samu urak között levő ügy kötelességemmé teszi, hogy az igazság felderítéséhez jelen nyilatkozatommal hozzá járuljak.

Diamantstein Samu kivel az „Oroszlán“ szálloda „kávéházába“ több ízben kártyáztam, kártyázás közben több ízben sértő kifejezésekkel illettem, a nélkül hogy ezéri tőlem akár magyarázat vagy elégtételt kért volna.

Közvetlen tudomásom is van arról, hogy nevezettet nagyon sok esetben nem csak Lövi Miksa ur, hanem mások is becület sértő kifejezésekkel illették, és azokért még csak megsem kísérelte, hogy elégtételt vegyen magának.

Minek hiteleül kiadom jelen általam irt és aláirt nyilatkozatomat.

Tövisen, 1912. június hó 1-én.

Glückmann Sámuel.

Miután ezen okiratok is igazolják, hogy én az elégtételt jogosan tagadtam meg nyugodtan bocsájtom az ügyet a nagy közönség bírálata alá azon megjegyzéssel, hogy nevezettel szembe részemről az ügyet teljesen befejeztem és ezek után nem tartom olyan embernek kívül szembe magam elégtétel adásra kötelezhetőnek érezném.

Egyben kijelentem, hogy az „Alsófehér” 43. számában megjelent közlemény írója ellen rágalmozásért a sajtó ügyi eljárást ügyvédem által folyamatba tettem.

Tővisen, 1912. évi június hó 1-én.

Tisztelettel.
Löwe Miksa.

* Ezen rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

425—1912. vég. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az erzsébetvárosi kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. 112/5 számú végzése következtében dr. Gündisch Guidó ügyvéd által képviselt Szövetkezeti bank mint részvénytársaság javára 3000 K s jár. erejéig 1911 évi november hó 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján foglalt és 950 koronára becsült következő ingóságok, u. m. széna, szemes kukorica és buza nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balászfalvi kir. járásbírósnak 1911-ik évi V. 326/2. számú végzés folytán 3000 kor. tőkekövetelés, ennek 1910 évi április hó 15 napjától járó 7% kamatai, és eddig összesen 164 kor. bíróilag már megállapított költségek erejéig, Garkastelkén leendő megtartása 1912. évi június hó 17-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén a becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balászfalva, 1912. évi június hó 1 napján.

Szigethy Károly
kir. bir. végrehajtó
166 1—1

379—1912. vto. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rechenbergi császári járásbírósnak 1911. évi C. I. 929. II. 4. számú végzése következtében dr. Mayer Ödön ügyvéd által képviselt Neuman S. S. cég javára 828 kor. 20 fill. és jár. erejéig 1912. évi április hó 23-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1510 koronára becsült következő ingóságok, u. m. posztóneműek nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balászfalvi kir. járásbírósnak 1911 évi V. 568/4. számú végzése folytán 428 kor. 20 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi november hó 1. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 108 kor. 95 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig, Balászfalván a helyszínen leendő megtartására 1912. évi június hó 11-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén a becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balászfalva, 1912. évi május hó 26 napján.

Szigethy Károly,
kir. bir. végrehajtó.
164 1—1

424—1912. vég. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az erzsébetvárosi kir. járásbírósnak 1911. évi Sp. 118—5 számú végzése következtében Dr. Gündisch Guidó ügyvéd által képviselt Szövetkezeti bank mint részvénytársaság javára 300 kor. s jár. erejéig 1911. évi november hó 26-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1000 koronára becsült buza széna, kukorica, és csöb tengeri nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a balászfalvi kir. bíróság 1911-ik évi V. 325/2. számú végzése folytán 300 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi november hó 10. napjától járó 7% kamatai, váltódíj és eddig összesen 112 kor. 85 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig, Farkastelkén leendő megtartására 1912. évi június hó 17 napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén a becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az előtérvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balászfalva, 1911. június hó 2. napján.

Szigethy Károly,
kir. bir. végrehajtó.
167 1—1

Puch-motor eladó.

4/5 H. P. oldalüléssel, jókarban, 1-20 emelkedést is kitűnően futja. Ára 700 korona. Czim:

161 1—1 Dr. Kemény, Vizekna.

FOGÁSZAT!

Értesítem Nagyenyed és vidékének uri közönségét, hogy 10 napig terjedő működésemet helyben *Szétl szálloda ajtó 8 szám* alatt megkezdem.

Készítek összes a FOGÁSZATBAN előforduló különlegességeket u. m. Porcellán, Arany és Platna fog pótlásokat.

A kényes izlésű uri közönséget tudatom ezuttal, hogy a műfogászat terén csodával határos újításokkal is rendelkezem. Ugyanis *egész fogsorok szerkezetét arany öntvényből készítek és ezen szerkezeteken elhelyezett csalódásig természetes porcellán fogat a szerkezetet rendelője sajátkezűleg helyezi el, melynek előnye azon oknál fogva kiváló, mert a fémszerkezeten fertőző anyagok tápot nem kapnak, eltörhetetlen, szájbán nem mozog* és azon esetben ha egy porcellán fog vigyázatlanság folytán eltörik, ugy ezen fogat a szerkezet tulajdonos az általam tartalék czéljából kapott fogakból rögtön könnyen felszólíthatja, ezen új rendszerű szerkezet megrendelője fogai miatt soha zavarba nem jöhet.

Ugyan ezen szerkezetet alkalmazva, egyes fogakat a szájból ki nem vehetően készítek továbbá adott esetekben módomban áll felülmúlhatlan tökéletes módokat alkalmazva, igényüket kielégíteni, amit 23 éve a fővárosban fennálló, helyben pedig 16 év óta teljesített gyakorlómsom tanusít.

Maradtam kiváló tisztelettel

Prohászka Sándor
műfog speciálista.

Fogászati intézetem és laboratoriomom:
Budapest, VII., Erzsébet-körút 29.

ZONGORA.

Van szerencsém a művelt közönséggel tudatni, hogy egy heti tartózkodásra Nagyenyedre érkeztem.

Elvállalok:

orgona zongora és harmonium készítését, javítását, átalakítást és hangolást A munkálatok szoliditására kezeskedik üzletem 30 éves fennállása és a közönség eddigi pártfogása. Minden munkálatot felelőség mellett teljesítek a legszolidabb árban.

Leveleket, megkereséseket kérem e lap kiadóhivatalába és a Kollégium főbedelussánál.

Főüzlet Déva Kun-Kocsárd-utca,

Klink Sándor
orgona-zongora készítő.

165—1—3

Eladó esetleg bárbe adandó.

Toronyi Gyula 5 szoba, 2 verenda, 1 előszoba, konyha és pinczéből álló ház, fásszin és sertés óllal, konyha kerttel melyben 50 drb. nemes termésben levő gyümölcsfa van.

168 1—

Hajfésülést, ondoulálást és kézapolást (manicure)

rendszeresen elvállal és esetről-esetre is jutányos árban teljesít

Andrádi Lajosné

164 3—3

okleveles nőfodrász,
Rákóczi-utca 14 sz.

Az „Első Magyar Általános

Biztosító Társaság“

nagyenyedi ügynöksége ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet, tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések Földes Ede ur könyvkereskedésében eszközölködnek. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítások megtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
nagyenyedi ügynöksége.

Gabos Mihály

kútmester,

Nagy-Küküllő m. Fehéregyháza.

Helyszínen gyártott vasbeton gyűrűkből csinálók kútát szükség szerint családi vagy gyári használatra. A kút az eddigieknél sokkal olcsóbb és jobb. Forrás kutatása és desztillálása biztos sikerrel jár, a mit több száz teljes eredménnyel már megépített kúttal tudok bizonyítani. — Költségleírányzat és helyszíni szemle díjtalan.

Az általam épített kútakért tiz évi jótállást vállalok, fizetés csakis a munka átadása és eredménye esetén teljesítendő.

Tisztelettel

Gabos Mihály,
Erdély első kútépítő speciálistája
Nagyenyed. Főter 43.

340 24—25

